

Esztergomi Lapok.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési árak:
 Egész évre ————— 6 ft — kr.
 Fél évre ————— 3 ft — kr.
 Negyed évre ————— 1 ft 50 kr.
 —> Egyes szám ára 6 kr. <—

Szerkesztőség:

Buda-utca 346. szám alatt,

hová a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Buda-utca 346. szám alatt,
 hová az előfizetési pénzek küldendők.

Hirdetések

és nyilvtári közlemények a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Fondorkodó, opponáló testület.

Esztergom, 1897. okt. 2.

Ki a jó a diplomata? Az, aki czélját ügyesen leplezni tudja és csak az utolsó határozó pillanatban áll vele elő. Ez állításból kiindulva nem mondhatjuk jó diplomataknak azokat, akiknek bizodalma és reménye az E. és V. szerint a „jószóban” van, s akik ezért az 1895-iki költségvetés ügyében egy jelentést terjesztettek fel a belügyminiszterhez. E jelentés valóságos mitrailleuse módjára szórja gyilkos golyóit a város ellen.

Ámbátor a golyószórót alkalmatlan helyen, az 1895. évi számadásokon, melyek a jelenlegi városi regimet nem érintik, — állították fel, mégis van a sok kipuffantott golyó között egy, amely súlyosabb, nagyobb a többinél s amely ha oda talál, ahova czélozták, bajt okozhat.

Ez a hatfontos a jelentésnek, illetve feljelentésnek ez a passzusa: „a lényegét ily ügyekben mindig kerülő, *opponáló* s *fondorkodó* testület” . . .

Mint hogy tudjuk, milyen szomorú viszonyok állottak be az olyan városokban, melyekről az illetékes fölöttes hatóságok igazságtalanul azt jelentették, hogy ott *fondorkodó* és *opponáló* testületek önkormányoznak, igazainknak tudatában a jelentés-

nek ezen kitételét a leghatározottabban visszautasítjuk.

A jelentésnek ezen teljesen indokolatlan passzusában tisztán megnyilatkozik a *czél*, a hiányosan burkolt terv. A jelentés többi passzusa lehet fontos vagy kevésbé fontos, de annyi bizonyos, hogy ez a pointja, ez a veleje, s az egész jelentés csak azért készült, hogy ez a passzus benne legyen, illetve, hogy jól-rosszul megindokoltassék.

De szerény nézetünk szerint kissé korán puffantották el a nagy ágyut, mert nem tették meg a kellő előmunkálatokat arra, hogy a hatfontos találjon is. Budapesten még mit sem tudnak arról, hogy Esztergomban, amely dacára tözsgyökeres ellenzéki voltának oly lojális, aminő csak lehet, *fondorkodó*, *opponáló* a képviselőtestület. A belügyminiszteriumban, ámbár nem tudják majd mire vélni, mért és hogyan lett hirtelenében *fondorkodó* és *opponáló* város Esztergomból, ad acta teszik ezt a hatfontost. — Ezért nem jó diplomataik ők, amit különben már többször is bebizonyítottak.

De azok, akik pacifikálni akarják Esztergomot, hasznát vehetik a jelentés ezen kitételének, mert az intő, figyelmeztető jel a jövőre nézve.

A boldogabb *jövő* embereinek, a „zukunftsmuziker”-eknek nemcsak a polgármesterre és az előljáróságra, hanem az

egész képviselőtestületre fáj a foga. Kiméletlenül be akarnak vágni a többször felemelt szikével a város testébe, oda, ahol legjobban fáj, ahonnan a legpirosabb vér buzog ki, az ellenzéki vér.

Hogy ezt elérhessék, nem átalják bevádolni, nem átalják opponáló, *fondorkodó* testületnek nevezni a város legelőkelőbb polgárainak egyetemét, azt a testületet, melynek a hercegprimás, országos hírvő püspökök, kanonokok, a kath. egyház vezéremberei a tagjai, akiket a képviselő testületben a vezetők szerepe illet meg.

Hát mivel érdemelte meg a képviselő testület, melyben az ország első papjai, a város első emberei, esupa tisztos jó hazafi foglal helyet, hogy *fondorkodónak*, *opponáló*nak nevezzék? Tán azért *fondorkodó*, mert illetéktelen befolyásokat visszautasít? Tán azért *opponáló*, mert önkormányzatához ragaszkodik s nem rendelkezik oly jól dresszirozott többséggel, mint például más önkormányzó testület?

Soha sem opponált ez a testület, mindig respektálta a fölsőbb hatóságok törvényes kívánságait, tisztelettel nyilatkozott a magasabb fórumokról; csak illetéktelen beavatkozást nem tűi meg. Mert ő tudja legjobban, mi *jó* ennek a városnak és mi *rossz*. Azonkívül pedig még gondolatban sem politizál a tanácsteremben, mindenkit

AZ „ESZTERGOMI LAPOK” tárczája.

A halott.

Írta: LAKATOS NÁNDOR.

(Folytatás.)

19

Egy kopogtatás az ajtón végetvetett, a keringőnek, nagyon komolyak lettek mind a ketten, hogy a vendég belépett: Etelka volt.

Könnyű, fekete szövet ruha széles övvel a derekához szorítva, az övbe beletűzve egy teardórsza, a ruhája mindenütt fekete, az arca mindenütt fehér, a keze forró, talán kiégne tőle egy fehér zsebkendőn öt ujjnak a helye.

Támáryné a kézesókot a leány homlokára adja vissza, a fejét annak odavonja az ölébe, amint leülnek egymás mellé és beszél neki.

— Nem is tudósítottál, hogy jönni fogsz!
 — Meg akartuk lepni kedves nénit.

Az alispán ur a saját szobájában éppen a csizmaát buzza, a hajduja segédkezik mellette buzgó odaadással.

— Ne flannel kapezát méztassék belehuzni a csizmákba, mert ha táncolni fog a tekintetes

úr, nagyon megizzad a lába, az pedig kész betegség, halottam . . .

— Mit halottál már megint? Te mindig: „hallottam!”

— Utóvégre is arra teremtdék az ember füle, hogy halljon vele, nem pedig, hogy vattát dugdosszon bele, mint a kit megsüketített az ágyú, egyebekben pedig azt hallottam . . .

— Kítől hallottad?

— Kítől hallottam? Mit hallottam? Az

édes anyámtól hallottam . . .

— Mikor hallottad?

— Mikor hallottam? Kítől hallottam?

Mit hallottam?

Már akkor a csizmája szarát a kezében fogta az alispán ur, a sarkával pedig igen erősen ütögette a padlózatot.

— Azt mondom én feneked akasztófára való, hogy egyenesen a kérdésre felelj, mert . . . mert . . . hol hallottad?

— Hol hallottam? Kítől hallottam? Mikor hallottam? Mit hallottam? . . .

Ezer szerencse, hogy ráhúzták a Rákóczyt, mert talán komolyabb veszedelem érte volna János uramat.

— Menjetelek le és csukjátok be azt a gazembert a fás-kamrába.

Alig hallgatott el a cigány, kopogtattak az ajtón. A tekintetes alispán ur éppen azzal volt elfoglalva, hogy egy suszter-tallér nagy-

ságú tükörben a bajuszát kifelé háttal fordulva az ajtónak.

— Bujj be! Te! A flannel kapezaimat szedd össze és tedd az almárium fenekére és többet ne halljam, hogy hallottál valamit.

A parancs szórul-szóra teljesítve lön.

— Gyere ide, aztán emeld föl ezt a tükört, mert . . .

— Ha méltóztatik parancsolni, domine spectabilis.

Kevés híjja, hogy ki nem szaladt az alispán ur a szobából, hanem hogy nagyon megijedt, bizonyítja az is, mert nagy sebesen felkötötte a kardját és nem a diszkardot, a melyik az ágyra ki volt készítve, és a melyiket a tokjából kihuzni nagyobb lehetetlenség, mint négyistállóba öt lovat tenni hogy mégis mindenikbe egy kerüljön, hanem fringiját a fogasról, mely már nem egy esete-patében szerepelt.

— Domine Szócs hátrább egy lépést! Maga van-e itt, vagy csupán csak a rossz lélek játszik velem.

— En vagyok, domine spectabilis testes-tül lelkestül. Mondhatom nagyon siettünk, hogy ezen nevezetes alkalommal tekintetességed színe elé kerülhessünk.

— Mikor jöttek meg?

— Éppen egy félórával ezelőtt, csak hogy éppen átöltözhattunk. A gyalogolás ilyen időben nagyon megviselte a ruházatunkat.

meghagy a maga politikai meggyőződésében. Avagy talán ez az opponálás ellenzéki képviselőt választó városban?

Ami meg a fondorkodást illeti, nem tudjuk, nevéstünk vagy bosszankodjunk-e e vád fölött, mely eklatáns megsértése Esztergom város képviselő testületének. A sértés kvalitását még súlyosbitja az a körülmény, hogy a belügyminiszter színe előtt történt, nem is szólva arról, hogy ország világ előtt rossz színben tünteti fel Esztergomot. A képviselő testület ellenségeinek organoma oly buzgón igyekszik megfelelni ebbeli kötelességének, mint ha ettől függne az előfizetői szám megduplázása. Valósággal émelyítő az a kesernyős-édeskés hang, mely legutóbbi vezércikkén előmlik, szinte érezzük a port, melyet e ezikkből a közönség szemébe hintenek. Tele van ez a cikk a legválogatott metaforákkal, van ott szó hivatott fotografusról (aki a várost lekapja), piktorról, kinek van tehetsége erős, hatalmas vonásokban változtatni a város képén (például: a nevetést sirásra) továbbá betegségről, mely ellen se borogatás, se kamillatéa nem segít, hanem csak éles szike, (hogy megcsinálják vele a császárvágást) és még sok egyébről, ami teljes híján van az őszinteségnek és lokálpatriotizmusnak. Hogy a cikkiró nyelvén beszéljek, közönséges, émelyítő kandis cukorral vegyítve akarja beadni a publikumnak a keserű orvosságot, ami tán megszünteti a hasrágást, de biztosan gyomorbajt okoz. Igazán mulatságosak ezek a Jeremiádák, melyeket tüzes harczi indulók dallamára zöngenek el.

Nem szorul további magyarázatra, hogy a város képviselő testülete mélyen meg van sértve a hang és modor által, melylyel a miniszterhez intézett jelentésben megemlékeznek róla. Minden nyilvános testület igen megbántva érezné magát, ha opponálóknak, még hozzá fondorkodónak neveznék, de hát még mit szóljon hozzá az esz-

A tekintetes alispán úr még mindig kértelkedett.

— A domine izé merre maradt el?

— A tekintetes asszony volt kegyes viszatartani egy pár szóra, azt hiszem attól félt, hogy tekintetességed nagyon meglepődik, ha egyszerre ketten kerülünk a szeme elé.

Ettől aztán megnyugodott félig-meddig. A hajdu is kopogott.

— Maradj csak itt künn az ajtóban, ha szükségem lesz rád, hívni foglak! Ilyen jámbor parancsot se kapott még a János soha.

— Domine Szócs üljön csak le oda a székre és ne hagyja magát zavartatni az én öltözködésemtől, hanem mondja el szaporán, hogy miként végeztek, a gratulációját hagyja későbbre, vagy holnapra.

— Igen is! Tehát mielőtt azt mondanám, hogy tekintetességedet az Ur Isten éltesse boldogságban, tehát megelégedésben, vagyok bátor (csak röviden domine, mert a publicum türelmetlenkedik) onnan kezdeni az eseményeket, hogy kiosztván az árpa kenyereket a mise-szolgálatás céljából felkerestük a sekrestyést, a ki a vicarius-hoz utasított bennünket. Ennek elmondottuk szintén az esetet, ő aztán a gvardiánt nevezte illetékes fórumnak a döntésre. A gvardián szó nélkül végig hallgatott bennünket, megvergette a vállunkat, aztán a sekrestyészhez utasított, mint a mise-alap látható kezelőjéhez. Türelem lévén a legszebb keresztényi erény,

tergomi képviselő-testület, amely a lealacsonyításra semmivel nem szolgált rá s amelyben oly számos kiváló férfi foglal helyet.

Esztergom képviselő-testületének önérzete, férfiasága nem engedheti meg, hogy így nyilatkozzanak róla.

Tiltakoznia kell az *opponálás és fondorkodás* vádjá ellen! És ezt a legközelebbi közgyűlésen tegye meg!

Tribun.

A király nevenapja.

Daczára a kedvezőtlen időjárásnak, ugy a közönség, valamint a hatóságok szépen ünnepelték meg ő felsége nevenapját. A nagy közönség vasárnap este a kivilágítással, az egyházi és világi hatóságok hetfőn a közgyűlési teremben és a templomban ünnepelték.

A kivilágítás.

A polgármester rendelkezése folytán vasárnap este hét órakor az esztergomi házak ablakaiban kigyulladtak az örömtűzek, a sok ezer gyertya lángja valósággal nappali fényt varázsolt az éjszakába. Persze, nem volt valami nagyszerű kivilágítás, hanem amolyan szerény, kis kaliberű, aminő a mi kis városunktól kitelik.

Esti hét órától egész kilenczig talpon volt az egész város, az utcákon nagy közönség hullámozott fel és alá. A jó esztergomiak, akiknek ritkán van alkalmuk közünnepségekben részt venni, nagy gyönyörűséggel nézegették a diszesebben kivilágított helyeket.

Különösen a városházát nézte állandóan nagy közönség, mint a kivilágítás legszebb, leginpozánsabb látványát. Impozáns, diszes is volt Vak Bottyán palotája, mely a város legszebb helyén fekszik. A Széchenyi térre néző front pazar fényben ragyogott. Az ablakok között óriási fényes betűk ragyogtak le: ÉLJEN A KIRÁLY! A száz és száz mécsesből álló óriási lángtündöklő fénye az egész Széchenyi teret bevilágította, s különösen távolból, például a Központi kávéházból nézve, gyönyörű látványt nyújtott.

Kár, hogy, vasárnap este lévén, az üzletek zárva voltak, a diszesen kivilágított

megettük ezt a száraz-malom-járást háromszor, negyedszer aztán azt mondta a gvardián: Kedves fiaim! A sekrestyés bizonyára azért nem akar veletek szóbaállani, mert ezt az egész történetet nem hiszi el. Hanem menjetek haza és kérjétek valami jelt attól a nyugtot nem lelő lélektől, azzal eljöhettek ide vissza. Kigomboltam a dolmányom és odaadtam neki a zsebkendőt.

— Nos és mit szólt?

— Nem szólt az semmit, hanem szalajtott le a térdeplőn imádkozó frátert, hogy gyujtsa meg minden gyertyát a főoltáron (reggel 9 óra volt), aztán előre küldte a templomba a Tamást, velem meg jött magánosan végig a folyosón egészen a kriptá-ajtóig.

— Nos és mondott valamit?

— Azt mondta, hogy hallja az ur! Én minden este ezen a folyosón járok fel s alá éjfél egy óráig, ezen az ajtón belül (ráütögetett öklével a kriptá ajtajára) ötszáznegyven fekszenek igen csendessé lett emberek, azok közül magam ismertem tiz olyat, a kiknek egygyel és kettővel több okuk volna visszajönni erre a folyosóra, mint a ki a zsebkendőt kigette, hanem én még soha se találkoztam egygyel sem (nem is igen ajánlanám neki) azt kérdezem én az urtól, hogy tiszta lelkiismerettel állítja-e még most is, a mit előbb mondtott?

(Folyt. köv.)

kirakatok bizonyára nagyban emelték volna a kivilágítás fényét. Ennek daczára egyes nyitva hagyott kirakatok elég csinosan voltak díszítve, csinosan voltak a Magyar Király és a Központi kávéház előtt égő sokszínű lámpionok továbbá a Kaszinó erkélyen égő sűrűn egymás mellé állított mécsesek is diszes látványt nyújtottak. Néhány izlésesen díszített ablak is kitént a többi közül.

A város minden házában, még a félre-eső utcákban is gyertyák égtek az ablakokban. Persze volt azért néhány ház, többek között *előkelő urak* háza, melyek sötétségükkel tüntettek a világosság ellen, ami a közönség körében kellemetlen meglepetésre s rosszaló megjegyzésekre adott okot.

9 óra után megszűnt a tolongás, a lakosság visszavonult házaiba, az örömtűzek lassan-lassan kialudtak s tiz órakor ismét koromsötétségbe került a város — Till ur, a közvilágítási vállalkozó jóvoltából.

Ünnepi Istentisztelet és közgyűlés.

A király nevenapja alkalmából hetfőn délelőtt 9 órakor a bazilikában fényes Istentisztelet volt, melyen az itteni főpapság, a vármegye tisztkara, élén a főispánál, s az ezred tisztkara, élén Vojnovich ezredessel, testületileg s diszes közönség jelent meg. *Pellet József* kanonok celebrát fényes segédlettel.

A városban az Istentiszteletet ünnepi közgyűlés előzte meg, a melynek egyetlen tárgya a királyi kézirat fölötti öröm jegyzőkönyvi kifejezése és a király üdvözlése volt. A rossz időjárás miatt csekély számú képviselő jelent meg a 9-óra után megnyitott közgyűlésen, a melyen *Malina* polgármester elnökölt diszmagyarban. Miután a polgármester ismertette a 10 szoborról szóló Kézirat jelentőségét, Rothnagel főjegyző felolvasta az ő felségéhez intézendő hála feliratot, valamint azon indítványt, hogy a közgyűlés a király ezen legmagasabb elhatározása folytán tejeze ki örömét és köszönetét és ezt jegyzőkönyvbe iktassa. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta el az indítványt.

Az ő felségéhez intézett felirat így hangzik:

Felséges Császár és Apostoli Király!

Legkegyelmesebb Urunk!

Első szent királyunk születésének és az apostoli magyar királyság megalapításának színhelye, az ősi Esztergom város közönsége minden időben egyenlő hűséggel ápolta hazafias érzelmeitől áthatott szívében az apostoli király felkent személye iránti odaadó ragaszkodását és hódolatát, mint a nemzet dicső története és megszentelt hagyományai iránti mély kegyeletet.

Ezen érzelmeinket a legmagasabb lelkesedés lángjaira lobbantotta felségednek folyó évi szeptember hó 25-én kelt azon legmagasabb elhatározása, melylyel elrendelni méltóztatott, hogy a székes főváros alkalmas terein a magyar nemzet történetének kimagasló alakjait megörökítő szoborművek állíttassanak fel.

Felséged ezen legkegyelmesebb elhatározásában legmagasabb fejedelmi buzditást érez hű magyar szívünk arra, hogy felséged dicső trónjának és drága hazánk eggyarant odaadó szolgálatában hű követői legyünk a szoborművek felállításával megörökítendő dicső ősök példájának.

Felséged legmagasabb elhatározása felett érzett hazafiai örömünk és lelkes-

désünknel a felséged megszentelt személye iránt táplált háláérzetünk és hódolatunk lehet csak nagyobb.

Ettől a legbensőbb hálától és hódolattól eltevely járulunk felséged dicső trónjának zsámolyához és jobbágyi alázattal esedezünk, hogy tántoríthatlan hűségünk és törhetlen ragaszkodásuk hevéhez képest csak gyengén kifejezett hálánk legalázatosabb kifejezését fejedelmi és atyai jóságával legkegyelmesebben elfogadni méltóztassék.

Kik egyébként a legmélyebb alattvalói hódolattal vagyunk

Felséges Császár és Apostoli Király legkegyelmesebb Urunknak

Esztergomban a sz. kir. város képviselő testületének 1897. évi október hó 4-ik napján tartott rendkívüli közgyűléséből

legalázatosabb alattvalói

Esztergom sz. kir. város közönsége nevében:

Malina Lajos. Rothnagel Ferencz, polgármester. főjegyző.

Miután a polgármester a király éltével bezárta az ülést a képviselők s a tisztikar átvonultak a plébánia templomba, hol ünnepi Istentisztelet tartatott.

A plébánia templomban az ezred tisztikara nagyszámu küldöttséggel képviseltette magát. A misét dr. Fehér Gyula plébános celebrálta díszes segédlettel.

A közgyűlés s az Istentisztelet alatt, 9—11 óráig az üzletek zárva voltak. A tanuló-ifjúság e napon szünetet kapott.

OKTÓBER 6.

Magyarok emlékezzünk október 6-áról.

A szabadság gyászborult Geniusza lefordított fáklyával állott e héten Arad Golgothája felett, melynek kálváriáján összelelkezik a ciprus a babérral és a síroknak néma éjjelét a hallhatatlanság glóriája ragyogja be.

Az a tizenhárom bitó mind megannyi világitótorony — a multaknak ködéből, intő jelül, hogy kell szeretni a hazát és hogyha kell, hogy kell meghalni érte.

Imádkozzunk.

Légyen templom e hármaz bérczű táj, légyen oltár benn a honszerem s ez oltár zsámolya: — a kegyelet. Boruljunk le ez oltár zsámolyára, hol millióknak fájó könnye hul.

Asszonyok, leányok. Szedjete virágot, koszoruzni a felistenek álmát, hogy az az álom edesebb legyen.

És ti anyák: szorítsátok e napon forróbban sziveitekhez gyermekeiteket, együtt imádkozván velük s ha kérdik a rezgő könnyet?

Ha kérdik a szálló sóhajt, mondjátok el azt a mesét: ki volt az a tizenhárom.

És ti tanítók: napszámossai a nemzetnek — szakítsátok meg a hosszú hétköznapi nehéz munkáit e napon, üljete ünnepet, körétek gyűjtve a a jövő reményét, a serdülő ifjúságot, lelkébe idézvé: dulce et decorum est pro patria mori.

A nép, mely ily multat sirathat, joggal, tekinthet boldogabb jövőbe, hol a nagy péntek gyászos éjelét: a feltámadás husvétjának koránya — az epedő sóhajt: hála himnus, a tövis koronát: dús pálmalomb cseréli fel.

Áldás reátok, áldás szent nevetekre, kik elviselvé a Golgotha keresztjét Arad kálváriáján meghaltatok, hogy éljen a haza!

S—n

TIZENHÁROM.

— okt. 6. —

Az aradi temetőben
Sivit a szél
Hangja messze az erdőből
Visszhangra kél.

Régi idők titokzatos
Piros vászna,
Szét nyilik, mint az utra kész
Madár szárnya.

Es mögötte tulvilági
Fényzőnben
Tizenhárom magyar vezér
Bilincsekben.

Az aradi temetőben,
Minden csöndes
Felette a halálmadár
Lomhán repdes,

Zsarnoki kéz hiába tépte le virágunk,
Magasabbra nőtt a vértanuk virága.
— Ez oly igaz, mint a hogy ezer éve állunk!
Véréink a bitón nem haltak hiába.

Rónai Andor

HIREK.

— **A király névnapja Bátorkeszin.** Bátorkeszi tudósítónk írja: Szépen ülte meg a bátorkeszi közönség nagy királyunk nevenapját. Vasárnap a templomban a nép óriási részvéte mellett isteni tisztelet volt, melyen Kobek István orsz. gy. képviselőnk is jelen volt. Délután 3 órakor ismét egybe gyűlt a lakosság a milleniumi szobor előtt és kimondhatatlan lelkesedés mellett végig hallgatta Kovács Géza, ref. lelkész ünnepi beszédjét. A szöveget és más hazafias dalok eléneklése után a nép — ünnep vette kezdetét, melyen a hazafias nép cigányzeneső mellett magyarul elmulatott. Hetfőn, 4-én az olvasó-kör a királyi kézirat öröme társas vacsorát rendezett, melynél nemes királyunkat általános lelkesedés mellett éltették.

— **A király ünneplése Szobbon.** Szobbról írják lapunknak: Királyunk neve napját lélekemelően ünnepelte meg Szob községe. Bárány Árpád főszolgabíró és Dr. Nagy Lajos járási orvos kezdeményezésére este 7 órakor az egész falu ki lett világítva. Különösen kiűnt a rom. kath. templom, a hol gyönyörű elrendezéssel voltak az ablakok kivilágítva s a hazafias lelkű Poliakovits plébános jó ízléséről tettek tanúságot. Fél 8 órakor a Duna parton és a Dunán pompásan sikerült tüzijátékot rendeztek, a lampionokkal és magnézia fáklyákkal megrakott csónakokból, melyekben a falu intelligenciája foglalt helyet. A Duna közepén csoportosultak, s ekkor felzendültek a „Hazádnak rendületlenül“ és a Hymnusnak örök szép hangjai, a melyek ezuttal biztosan felhatoltak az egekbe. Ezután 60 terítékű bankett volt s utána tánc. Még tánc közben folyást hangoztatta a lelkesült ifjúság mindnyájunk legforróbb kívánságát: Eljen a Király!

— **Oktober hatodikát,** a vértanuk napját méltón ünnepelte meg Esztergom városa. Tegnap délelőtt a város tisztikara, élén a polgármesterrel a plébánia templomban ünnepi misét hallgatott, melyet dr. Fehér Gyula plébános végzett.

— **Szintársulat Esztergomban.** Polgár Béla szintársulata már megérkezett Körmöczbányáról, ahol fényes sikereket ért el. A társulat jövő hó elejéig marad városunkban, azután téli tartózkodási helyére, Eperjesre megy, ahol igen szép színház s intelligens műkedvelő közönség van, mely a 4 hónapos téli szezon alatt a társulatot nagy erkölcsi és anyagi támogatásban részesíti. Bárak vagyunk annak a reményünknek kifejezést adni, hogy így fog tenni az esztergomi közönség is, annál is inkább, mert már két esztendő óta nem volt alkalma egy jó szintársulat produktióiban gyönyörködni. Most kiveheti részét ebből s ezért elvárható, hogy az esztergomiak az egy hónap alatt, míg a szintársulat itt lesz, szorgalmas színházlátogatók lesznek.

— **A megye királyi feliratai.** Tegnap küldték el a II Vilmos császárhoz és király ö felségéhez intézett üdvözlő feliratokat, melyeknek foglalatjai valóságos remekei a papir iparnak. A feliratok könyvalakúak; a tedőlap kék bársonnyal van pevonva, a bársonyon pazar szín ezüst keretek vannak, közepén ezüstdől a magyar ezimer van. A két fedél lap belső-része finom, vastag, fehér, sávos selyemmel van bélelve, s a könyv összesen négy lapja vastag, kitűnő minőségű börpapir. A második és harmadik lapra van írva kalligrafice az üdvözlő felirat. A könyvek előkelő pesti műintézetben készültek. A Vilmos császárhoz intézett felirat kiállítása 70 frtba, a királyhoz intézetté 100 frtba került.

— **Egészségügyi vizsgálatok.** A napokban járt itt Budapestről dr. Frank Ödön közegészségügyi felügyelő, hogy megvizsgálja a város egészségügyi állapotát. Dr. Frank sok kifogásolni valót talált, különösen az ipari alkalmazottak lakó helyiségeiben, a pékeknél, lakatosoknál, stb. Hosszabb ideig vizsgálta Brutsy János budautcai házáat, ahol közegészségügyi szempontból határozottan hátrányos állapotokat észlelt, amelyek megszüntetésére felhívta a polgármestert. A közegészségügyi felügyelő tegnap és ma a párkányi járásban, holnap és holnapután pedig az esztergomi járásban teszi meg hivatalos körutját.

— **Hosszu nap.** Egynémely ideai kalendárium eltévesztette a hosszú nap dátumait, amennyiben azt október 7-ére helyezte kilátásba. Pedig okt. 6-án tegnap tartották meg azt. Kedden este, idején az első csillag fölragyogásának, ami persze egész bizonyossággal nem volt megállapítható, mert a magasban felhők kövályogtak s az eső esett, a zsidók legnagyobb ünnepe megkezdődött. A jámbor hívők sereggestül fölkeresték a zsinagógát s a vezeklés annak módja és rendje szerint kezdetét vette, hogy másnap estig tartson. A paragrafusokkal szemben a vallásos, az igazi bűnbánó zsidó a jomkipur huszonnégy órája alatt szigorú böjtöt tart, de hát már elegendő vannak olyanok is, akik úgy okoskodnak, hogy nekik nincs okuk, nincs szükségük a bűnbánatra. Ez az oka azután annak, hogy egyes vendéglőkben, a nagy finnek előestéjén a gazda figyelmeztetőleg szól a feleségéhez: „Holnap mindenből háromszor annyit kell főzni, mert a zsidóknak — nagy böjtjük van“.

— **Egy erős ember halála.** Ki ne ismerte volna a város legerősebb emberét, Scherhauffer Bélát, aki hatalmas izmaival, emberfeletti erejével mindenütt csodálkozást keltett, ha produkálta magát? S most ez a hatalmas testű ember élettelen gyenge hullává vált, ott fekszik a temetőben, porló halottak társaságában. Valami hat hét előtt döntötte ágyba makacs gyomorbaja, miből azután hastífusz lett s ez ölte meg. Scherhauffer sokáig emlékeztében maradt az esztergomiaknak, akik nem egyhamar felejtik el, mint birkozott az óriási erejű Kvakával és más erőművészekkel a czirkusz porondján, akik nem tudták legyőzni az izmos lakatosmestert. Jó czimbora volt, szeretett mulatni, mulatott is gyakran, gavallérosan, amit bizonyít az a körülmény, hogy az esztergomi cigánybandák muzsikaszó mellett kísérték volna utolsó útjára, ha temetésekor nem esett volna az eső. Ugyes iparos és önfeláldozó tüzoltó volt, azért gyakran meg is dícsérték. A helybeli önk. tüzoltóság testületileg jelent meg a temetésén, melyet hetfőn délután tartottak meg. Dóczy Ferencz főparancsnok vezénylete alatt. Minthogy ragályos betegségben halt el, a temető halottas kamrájából temették. A zuhogó eső dacára számosan álltak körül a szépen felkoszorozott koporsót. Hogy milyen jó emlékeztében maradt a csak 38 éves korában elhunyt Scherhauffer iparos-kollegáinak, arról élénken tanuskodik az alábbi kis vers, melyet Bakay István asztalosmester irt egy a koporsóra helyezett díszes koszorúra:

Felejtetetlen Bélának.

Ütötte a búcsú órája
És a halál reád lehelt,
Lelked egy jobb világba szállt:
Itt hagyva sok fájó kebelt.

Jó barátid, kik szerettek,
Mért hagytaid itt, mért oly korán?
Ifjú szived mért ölte meg
A könyörtetlen halál?

Almodjál hát édes álmat

Hol nem dobognak a szívek,

Ott, a hová hü barátid

Könnyes szemmel elkísérnek.

— **Iroda áthelyezés.** Bódogh Kálmán köz- és váltó ügyvéd irodáját Esztergom Duna utca 123-124 sz. alá helyezte át.

— **Wahrmann René válópöre.** A szép asszony tudvalevőleg válópört indított Krausz Izidor ellen. A két elsőfokú bíróság elválasztotta a feleket, de a kir. kuria megsemmisítette a házasságot folbontó ítéletet és Wahrmann Renének hat hónapi gondolkozási időt adott. Ez az idő most letelt és a szép asszony a minap megjelent a bíróság előtt, s kijelentette, hogy megmarad szándékánál és a válópört folytatja.

— **A Kollár elleni fegyelmi vizsgálat** vezetésével az alispán Thuránszky Lajos megyei aljegyzőt bizta meg, ki tegnap és tegnapelőtt tett eleget megbízatásának. Eddig a tanukat hallgatta ki Thuránszky.

— **Tűzvesz Nagysápon.** E hó 5-én tűz ütött ki Nagysápon, Kis János pajtájában. Nemcsak a 250 frt értékű pajta égett le, hanem a szomszédban levő Rózsa Mihály nagysápi gazda takarmánya is hatszáz frt értékben. A nagy tüzet a lakosság csak hosszas erőfeszítés után tudta eloltani. A leégett pajta biztosítva volt, a takarmány nem. A tűz oka ismeretlen.

— **Lopás.** Reichmann Lipót foglalkozás nélküli pékségét azzal ijesztett rá két pajtására hogy ingeiket ellopta. De kisült a turpisság s Reichmann most a járásbíró bíróság előtt örvénylik.

— **Szerencsétlenség a kőbányában.** A Kovács-patak fölötti s a Mandel Jakab kőbányavállalkozó által bérelt kőbányában e hó 2-án szerencsétlenség történt. Egy a sziklából le hulló nagy kődarab Fodor József szepesi megyei illetőségű 23 éves munkásra esett s jobb lábát eltörte. A súlyosan sérültet az esztergomi kórházban ápolják, ahol valószínűleg amputálni fogják.

— **Kiesett a vonatból.** Nagy ijedtségben voltak minap a Püszitő felé robogó vonat utasai Neszmélyen. Egy III. osztályú kupé ajtaja valahogy kinyílt s egy 7 éves fiú, ki éppen az ajtónak támaszkodott, valóságos kirepült a vonatból. Ez volt szerencséje, mert így nem került a vonat kereké alá s egy kis bórhorzsoláson kívül egyéb baja nem történt.

— **Vasuti karambol.** Még mult hó 27-én történt, hogy a doroghi vasuti állomáson nagyarányú vasuti összeköttetés történt, miről a hatósághoz semminemű hivatalos jelentés eddig még nem érkezett. Egy tehervonat robogott be a pályaudvarból, s minthogy, nem tudni mi okból, az illető sínpar nem volt szabad, a vonat teljes erejével nekiment az utjában álló vagonoknak, s azok közül kettőt porrá zúzott. Emberéletben nem esett kár, komoly sérülés sem történt. Dacára ennek furcsa, hogy jelentést nem tettek az illetékes megyei hatóságnak, s az egész dolgot titok leple alatt őrzik.

— **Üszí eső.** Hogy miért éneklik meg a poétát az őszi esőt is, az örökös rejtély marad az irodalomkedvelők előtt. Nincs egy szemernyi poézis sem az őszi esőben, melyből három nap óta ugyancsak bőségesen kijutott Esztergomnak. Poézis nincs, csak térdig érő sár és kellemetlen, nedves hővösség, melyet nem sok nagytással hidegnek is lehetne nevezni. Ugy esik az eső, éjjel-nappal, percnyi fenakadás nélkül, mintha egyéb dolga nem volna a felhős égboltozatnak. Pedig bizony még jól esne egy nyári meleg napsugár, hisz a kalendáriom szerint még a vénasszonyok nyarában volnánk. Szörnyen le is van száfolva az a kalendáriom, mert ime az emberiség nem a napsugárnál, hanem a kályhánál melengeti fázó porhüveljét. Tegnap ugyanis már számos lakásban és hivatalban vigan füstöltek a kémények, jelezvén azt, hogy odabent fűtenek.

— **Be kell rukkolni.** Mikor a mester az inasgyereket késő este a koresmába küldi egy kis italért, s mikor az inasgyerek a sötét, elhagyott utcákban ballag a koresma irányában, avagy onnan hazafelé, rendszerint éneklés vagy füttyülés hallatszik. Ilyenkor azok a tapasztalt emberek, akik bent a szobában üldögélnek, rendszerint mosolyogva jegyzik meg, hogy „fél a kölyök.” Es valószínűleg igazuk is van, mert a késő este kint járó inasok általában azért énekelnek és füttyülnek olyan rettenetesen, mivel félnek. Van valami bátorító abban, ha félelmes helyzetben a maga hangját hallja az ember. Még talán el is hiszi, hogy nincs egye-

dül, meg hogy a legbátrabb vitézek közé tartozik. Hát az ilyen önbátorító füttyülésből és dalolásból erősen kijutott e héten a város lakosságának, akik reggeltől estig hallották azt a lármás hejje hujjázást, amelylyel a hangadók erőnek erejével azt akarták elhitetni a világgal, hogy nem félnek. És mert ez a hejje-hujjázás nem este, nem is éjjel, hanem fényes nappal ment végbe, nyilvánvaló, hogy ezuttal nem inas gyerekekről van szó. Mivel pedig október első napjain történt, hát jőformán mindenki eltalálja, hogy ez a néhány sor az ujonczokról emlékezik meg. Azokról a nagyszájú, vasárnap délutáni verekedéseikről híres legényekről, akik eddig még a csendőroktól sem féltek, de akik most belekerültek a katonasorba. Ezekről a legényekről, akik október első napjának reggelén rendszerint virágos kalappal, egész rajokban és mindig pálinkaszagot kísérve jelennek meg Esztergom utcáiban. Egymásba fogóznak és egymásután énekelik el a szomorú népdalokat, fölverve az utcák csöndjét, avagy tulharsogva a zajt. Ki nem térnek senki elől, fitymálva nézik végig a rendőroket s mindegyre erősebben kiabálva ballagnak, meg dülöngnek a kaszárnya felé. Mint minden októberben, úgy most is megérkeztek pontosan s két napon át igyekeztek elhitetni mindenekkel, de leginkább önmagukkal, hogy nem félnek. És rettenetesen nagyszájúak, vitézek, rettenetesen voltak az utcákon egész a kaszárnyáig amely azután elnyelte őket menten csinálva belőlük jámbor lenyírott, egyenruhába öltöztetett bundásokat, akik aztán nem akarják elhitetni többé sem magukkal, sem pedig másokkal, hogy nem félnek.

— **Hizott állatvásárok.** Nagyszabású ügyet kezdeményez az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a folyó évben. Ugyanis rendszeresíteni akarja a budapesti marhavásártérén a hizott állatvásárokat, amelyeknek célja egyrészt a hizott állatok jobb értékesítésének előmozdítása, másrészt az ezen vásárokkal kapcsolatosan rendezendő próbavágások révén a legelőpravezetőbb hizalási módokat megismertetni a gazdákkal. Mint értesülünk, az első díjazással egybekötött hizott állatvásárt az egyesület a földművelésügyi miniszter támogatásával folyó évi december hó 11-12 és 13-án tartja meg a budapesti marhavásártér istállóiban. A vásárt az Országos Magyar Gazdasági Egyesületen kívül a következő testületek rendezik, és pedig: a Székesfehérváros hatósága, a Magyar Mezőgazdák Szövetsége, a Magyar Gazdák Vásárcsarnok ellátó szövetsége, a Magyar czukorgyárosok országos egyesülete, a Mészárosok és hentesek ipartestülete és a kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. E testületek nemcsak erkölcsileg mozdítják elő a vásár sikerét hanem messzesemenő anyagi támogatásban is részesítik s értékes díjakat tűztek ki a legjobbaknak talált hizott állatok díjazására. A hizott állatvásárra felhozhatók hizott szarvasmarha, juh, sertés és hizott baromfi. Az állatok díjazására állami városi és más egyéb díjak állanak rendelkezésre. Tekintve a nemes célt, amelynek érdekében a vásár rendeztetik, nagyon hajlandónak tartjuk, hogy gazdáink e vásárokon lehetőleg résztvegyenek. Megemlítendőnek tartjuk, hogy a vásáron való részvételt november elsejéig kell az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest köztelek) bejelenteni, ahol a vásár részletes terveze és a szükséges bejelentési iven levélbeli megkeresésre kaphatók.

— **A keresk. és iparkamara közzétételei.**

A m. kir. pénzügyminiszter a vámtarifához kiadott betűsoros árulajstrom „zsidó-kok” vezérszava alatt foglalt határozmányok kiegészítése, valamint a „műselyem” vezérszava alatti határozmányok módosítása tárgyában rendeleteket bocsájtott ki, amelyek az érdekeltek által a kamara irodájában megtudhatók.

A cs. és kir. 14. hadtest hadbiztossága 27467 métermázsza zab szállítására pályázatot hirdet.

A m. kir. államvasutak gépgyárának és a diós-györi m. kir. vas-és acélgépgyárának igazgatósága a jövő évi öntödei nyersvas, kenő-és égő anyag szükségleteinek szállítására pályázatot tett közzé.

A győr-sopron-ebenfurti vasut üzletvezetősége 1000 köbméter puha tűzifa szállítására hirdet pályázatot.

Ezen pályázatokra vonatkozó közelebbi

részletek és feltételek a kamarai irodában megtudhatók.

Győr, 1897. október 1.

A keresk. és iparkamara.

— **Eladó ház.** Egy igen elegáns urasági ház a Simor János utcában szabad kézből eladó, a legjobb anyagból készült nagy kerttel szép udvarral 7 szoba fűdő szoba tágas konyha elő szoba s. a. t. ára tizezer öt száz forint. Ugy szinte a vízivárosban duna soron a városház mellett egy ház eladó két ezer hét száz fittért bővebbet Ekesy Edénél Esztergomban.

— **Tamburások a „Magyar Király”-ban.** A jól ismert Nedelkovics Mariska tamburas társulata szórakoztatta tegnap este a Magyar Király vendégeit. Ma este is játszani fognak.

— **Urak figyelmébe.** Aki azt a nem mindennapi kellemetlenséget ki akarja kerülni, hogy fehérműje a mosás alkalmával egyáltalában ki ne cserélődjön, az csak forduljon a „Hunnia”, könyvnyomdához. Ugyanis ott megkapja mindeki a saját monogramját egy kis díszes dobozban csekély 35 kr-ért. Hozzá való jelző tinta kis adag 5 kr, egész üvegesével 50 kr. A monogrammok oly tiszták és szépek, hogy himzéshez is bátran használhatók.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: GERENDAY JÓZSEF

3517/1897. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az esztergomi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az esztergomi takarékpénztár végrehajthatóan Maszár Mihály végrehajtást szenvedett elleni 145 frt tőkekövetelés s ennek 1890. évi november hó 11. napjától járó 8% kamatait 16 frt 80 kr per 10 frt 20 kr végrehajtási és 10 frt 30 kr árverés kérvényezési költségek kielégítési költség iránti végresajtási ügyében az ezen kir. járásbíró mint tkvi hatóság területén fekvő felében Tóth Éva, felében Maszár Terézia férj. Major Mihályné, Maszár Mihály, Maszár Borbála férj. Szendrei Istvánné, kiskoru Maszár Ferenc és kisk. Maszár József tulajdonát képező esztergomi 3197. sz. tkvi + 2654. hrsz. lapsi II. dűlőben szántóra 184 frt, esztergomi 3739. sz. tkvi + 1616. hrsz. zsidói szántóra 172 frt, esztergomi 1887. sz. tkvi + 4126. hrsz. kőaljai szőlőre 34 frt, esztergomi 1690. sz. tkvi + 3742. hrsz. hegymegkiszutcai szántóra 120 frt, esztergomi 1676. sz. tkvben + 3527. hrsz. juh-szalagosi szántóra 28 frt, Maszár Terézia férj. Major Mihályné, Maszár Mihály, Maszár Borbála férj. Szendrei Istvánné, kiskoru Maszár Ferenc és kiskoru Maszár József tulajdonát képező esztergomi 1888. sz. tkvben + 4127 hrsz. kőaljai szőlőre 34 frt, ugyanott + 4332. hrsz. hidegvölgyi szőlőre 30 frt és végül az esztergomi 2435 sz. tkvben + 671. hrsz. 642 n. p. sor sz. háznak és udvarnak Maszár Mihály nevére jegyzett 1/10 részre 179 frt 20 kr. összesen 781 frt 20 krba megállapított kikialtási árban és pedig az esztergomi 3197, 3739, 1887, 1690, 1676, 1888 és 2435. sz. tkvben C. 8734/89 ikt. sz. alatt özv. Molnár Ferencné szül. Tóth Éva javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog sérelme nélkül az árverés elrendeltetvén árverési határnapul 1897. évi október hó 23-ik napjának d. u. 2 órája ezen kir. járásbíró ár. helyiségében kitűzetett azzal, hogy ezen határnapon fenti ingatlanok esetleg a kikialtási áron alul is elfognak adatni.

Bánatpénzül leteendő a fentebb említett ingatlanok kikialtási árának 10%-a. Árverezni szándékozók tartoznak a bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban kiküldött kezeihez letenni avagy annak a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről szóló elismervényt átstolgáltatni.

A vételár 3 egyenlő részletben 120 nap alatt fizetendő az árverés napjától számított 6%-os kamatokkal. Az árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál Esztergom szab. kir. város kapitányságánál megtekinthetők.

Esztergom 1897. július 22.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság

MAGOS SANDOR.
kir. itélőtáblai bíró.